Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

28 mai 2020*

„Trimitere preliminară – Directiva (UE) 2015/1535 – Standarde și reglementări tehnice – Turbine eoliene – Directiva 2006/123/CE – Noțiunea de «serviciu» – Mediu – Directiva 2009/28/CE – Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile – Obiective naționale globale obligatorii – Normă națională referitoare la procedurile de autorizare care se aplică instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie – Proporționalitate – Reglementare a unui stat membru care prevede restricții în ceea ce privește amplasarea turbinelor eoliene”

În cauza C-727/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach (Tribunalul Administrativ Voievodal din Kielce, Polonia), prin decizia din 12 octombrie 2017, primită de Curte la 29 decembrie 2017, în procedura

Syndyk Masy Upadłości ECO-WIND Construction S.A. w upadłości, fostă ECO-WIND Construction S.A.,

împotriva

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul M. Vilaras, președinte de cameră, domnii S. Rodin și D. Šváby (raportor), doamna K. Jürimäe și domnul N. Piçarra, judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: domnul M. Aleksejev, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 februarie 2020,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Syndyk Masy Upadłości ECO-WIND Construction S.A. w upadłości, de Ł. Szatkowski și de M. Krasińska, radcowie prawni, și de M. Trzaskowska și de A. Szufel, adwokaci;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, de M. Rzotkiewicz și de D. Lutostańska, în calitate de agenți;

– pentru guvernul german, de D. Klebs, în calitate de agent;

* Limba de procedură: polona.

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de C. Colelli, avvocato dello Stato;

– pentru guvernul austriac, de J. Schmoll și de G. Hesse, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de K. Herrmann, de Y. G. Marinova, de K. Talabér-Ritz și de L. Malferrari, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 2015, L 241, p. 1), a articolului 15 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (JO 2006, L 376, p. 36, Ediție specială, 13/vol. 58, p. 50), precum și a articolului 3 alineatul (1) primul paragraf și a articolului 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO 2009, L 140, p. 16), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2015/1513 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 (JO 2015, L 239, p. 1) (denumită în continuare „Directiva 2009/28”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Syndyk Masy Upadłości ECO-WIND Construction S.A. w upadłości, fostă ECO-WIND Construction S.A. (denumită în continuare „ECO-WIND”), pe de o parte, și Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach (Colegiul Autonom de Apel din Kielce, Polonia), pe de altă parte, în legătură cu o decizie a acestuia din urmă de refuzare a aprobării realizării unui proiect de parc eolian pe teritoriul comunei Opatów (Polonia).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2015/1535

3 Articolul 1 alineatul (1) literele (c), (d) și (f) din Directiva 2015/1535 prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

(c) «specificație tehnică» înseamnă o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, siguranță sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității.

[…]

(d) «alte cerințe» înseamnă o cerință, alta decât specificația tehnică, impusă unui produs în scopul protecției în special a consumatorilor sau a mediului și care afectează ciclul de viață al produsului după introducerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau eliminare a acestuia, atunci când astfel de condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;

[…]

(f) «reglementare tehnică» înseamnă o specificație tehnică sau o altă cerință sau normă cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a cărei respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui operator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor prevăzute la articolul 7, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

Reglementările tehnice *de facto* includ:

(i) actele cu putere de lege sau actele administrative ale unui stat membru care fac referire fie la specificații tehnice sau la alte cerințe sau la norme cu privire la servicii, fie la coduri profesionale sau coduri de bune practici, care la rândul lor fac referire la specificații tehnice sau la alte cerințe sau la norme cu privire la servicii, a căror respectare conferă prezumția de conformitate cu obligațiile impuse de actele cu putere de lege sau actele administrative respective;

(ii) acordurile voluntare la care o autoritate publică este parte contractantă și care prevăd, în interesul general, respectarea specificațiilor tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii, cu excepția caietului de sarcini pentru achiziții publice;

(iii) specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii în legătură cu măsuri fiscale sau financiare care afectează consumul de produse sau servicii prin încurajarea respectării acestor specificații tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii; specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii în legătură cu sistemele de asigurări sociale la nivel național nu sunt incluse.

Acestea cuprind reglementări tehnice impuse de către autoritățile desemnate de statele membre și care figurează pe o listă elaborată și actualizată, după caz, de Comisie, în cadrul Comitetului menționat la articolul 2.

Modificarea acestei listei se efectuează în conformitate cu aceeași procedură.”

4 Articolul 5 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Sub rezerva articolului 7, statele membre comunică de îndată Comisiei orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care doar se transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară adoptarea unei astfel de reglementări, în cazul în care aceste motive nu au fost clarificate suficient în proiectul de reglementare tehnică.

[…]”

Directiva 2006/123

5 Considerentul (76) al Directivei 2006/123 are următorul cuprins:

„Prezenta directivă nu vizează aplicarea articolelor [34-36 TFUE] cu privire la libera circulație a mărfurilor. Restricțiile interzise în temeiul dispoziției cu privire la libertatea de a presta servicii vizează cerințele aplicabile accesului la activitățile de servicii sau exercitării acestora, nu și cerințele aplicabile mărfurilor ca atare."

6 Articolul 2 din Directiva 2006/123, intitulat „Domeniu de aplicare", prevede la alineatul (1) că această directivă se aplică serviciilor furnizate de prestatori stabiliți într-un stat membru, în timp ce alineatele (2) și (3) ale acestui articol vizează activitățile și materiile cărora aceasta nu li se aplică.

7 Articolul 4 din directiva menționată, intitulat „Definiții", are următorul cuprins:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. «serviciu» înseamnă orice activitate economică independentă, prestată în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, menționată la articolul [57 TFUE];

[…]"

8 Articolul 15 din Directiva 2006/123, intitulat „Cerințe care trebuie evaluate", prevede la alineatele (2) și (7):

„(2) Statele membre examinează dacă sistemul lor juridic condiționează accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia de oricare dintre următoarele cerințe nediscriminatorii:

(a) restricții cantitative sau teritoriale, în special sub forma limitărilor stabilite în funcție de populație sau a unei distanțe geografice minime între prestatori;

[…]

(7) Comisiei îi sunt notificate de statele membre orice noi acte cu putere de lege și acte administrative care stabilesc cerințe dintre cele menționate la alineatul (6), împreună cu motivele legate de acele cerințe. Comisia comunică dispozițiile în cauză celorlalte state membre. Notificarea nu împiedică statele membre să adopte dispozițiile în cauză.

În termen de 3 luni de la primirea notificării, Comisia examinează compatibilitatea noilor dispoziții cu legislația [Uniunii] și, după caz, adoptă o decizie prin care solicită statului membru în cauză să renunțe la adoptarea acestora sau să le elimine.

Notificarea unui proiect legislativ național în concordanță cu Directiva 98/34/CE îndeplinește obligația de notificare prevăzută de prezenta directivă."

Directiva 2009/28

9 Considerentele (14), (19) și (40) ale Directivei 2009/28 au următorul cuprins:

„(14) Principalul scop al obiectivelor naționale obligatorii este acela de a oferi securitate investitorilor și de a încuraja dezvoltarea continuă a tehnologiilor generatoare de energie provenind din toate tipurile de surse regenerabile. […]

[…]

(19) Pentru a garanta îndeplinirea obiectivelor globale naționale obligatorii, statele membre ar trebui să depună eforturi în vederea elaborării unei traiectorii orientative, care să traseze calea către atingerea obiectivelor finale obligatorii ale acestora. Statele membre ar trebui să stabilească un plan național de acțiune privind energia regenerabilă, care să includă informații privind obiective sectoriale, ținând totodată cont de diferitele utilizări ale biomasei și de importanța, în consecință, a mobilizării de noi resurse de biomasă. În plus, statele membre ar trebui să stabilească măsuri pentru atingerea acestor obiective. Fiecare stat membru ar trebui să estimeze, atunci când își evaluează consumul final brut de energie preconizat în cadrul planului național de acțiune în domeniul energiei regenerabile, contribuția pe care o pot avea măsurile privind eficiența energetică și economiile de energie pentru a-și atinge obiectivele naționale. Statele membre ar trebui să țină seama de combinația optimă dintre tehnologiile eficiente din punct de vedere energetic și energia din surse regenerabile.

[…]

(40) Procedura folosită de administrația responsabilă de supervizarea autorizării, certificării și acordării de licențe instalațiilor de energie regenerabilă ar trebui să fie obiectivă, transparentă, nediscriminatorie și proporțională atunci când se aplică norme pentru proiecte specifice. […]”

10 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, prevede:

„Prezenta directivă stabilește un cadru comun pentru promovarea energiei din surse regenerabile. Aceasta stabilește obiective naționale obligatorii privind ponderea globală a energiei din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie și ponderea energiei din surse regenerabile utilizată în transporturi. […]”

11 Articolul 3 din directiva menționată, intitulat „Obiective naționale globale obligatorii și măsuri privind utilizarea energiei din surse regenerabile”, prevede:

„(1) Fiecare stat membru se asigură că ponderea energiei obținute din surse regenerabile, calculată în conformitate cu articolele 5-11, în cadrul consumului final brut de energie în 2020 reprezintă cel puțin obiectivul său național pentru ponderea de energie obținută din surse regenerabile în anul respectiv, conform celor prevăzute în coloana a treia din tabelul de la anexa I partea A. Aceste obiective naționale globale obligatorii sunt conforme cu obiectivul privind ponderea de cel puțin 20 % de energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie din [Uniune] în 2020. Pentru a realiza mai ușor obiectivele prevăzute în prezentul articol, fiecare stat membru promovează și încurajează eficiența energetică și economia de energie.

[…]

(2) Statele membre introduc măsuri destinate în mod efectiv să asigure că ponderea de energie din surse regenerabile este egală sau mai mare decât se arată în traiectoria orientativă stabilită în anexa I partea B.

[…]”

12 Articolul 13 din Directiva 2009/28, intitulat „Proceduri administrative, reglementări și coduri”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre se asigură că orice norme naționale referitoare la procedurile de autorizare, certificare și acordare de licențe care se aplică centralelor și infrastructurilor conexe ale rețelei de transport și distribuție pentru producția de energie electrică, încălzire sau răcire din surse regenerabile de energie, precum și procesului de transformare a biomasei în biocarburanți sau alte produse energetice sunt proporționale și necesare.

Statele membre iau măsurile adecvate pentru a se asigura, în special, că:

(a) sub rezerva diferențelor dintre structurile administrative și de organizare ale statelor membre, responsabilitățile fiecăruia dintre organismele administrative naționale, regionale și locale privind procedurile de autorizare, certificare și acordare de licențe, inclusiv amenajarea teritoriului, sunt clar coordonate și definite, cu calendare transparente pentru determinarea cererilor de planificare și construcție;

(b) informații cuprinzătoare privind prelucrarea cererilor de autorizare, certificare și acordare de licențe pentru instalațiile pe bază de energie din surse regenerabile și privind asistența disponibilă pentru solicitanți sunt puse la dispoziție la nivelul corespunzător;

(c) procedurile administrative sunt raționalizate și accelerate la un nivel administrativ corespunzător;

(d) normele care reglementează autorizarea, certificarea și acordarea de licențe sunt obiective, transparente, proporționale, nu fac discriminare între solicitanți și țin pe deplin seama de particularitățile fiecăreia dintre tehnologiile care utilizează surse regenerabile de energie;

[…]”

13 Partea A din anexa I la această directivă prezintă „[o]biectivele naționale globale privind ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie din 2020” și prevede, în ceea ce privește Republica Polonă, că ponderea energiei din surse regenerabile se ridică la 15 % pentru anul 2020.

14 Partea B din anexa I la directiva menționată prezintă modul de calcul al traiectoriei orientative care trebuie urmată pentru respectarea obiectivelor globale stabilite pentru statele membre.

Dreptul polonez

15 Articolul 3 din ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Legea privind investițiile referitoare la parcurile eoliene) din 20 mai 2016 (Dz. U. din 2016, poziția 961, denumită în continuare „Legea privind parcurile eoliene”) prevede că amplasarea parcului eolian este definită exclusiv pe baza planului local de amenajare a teritoriului.

16 Articolul 4 din Legea privind parcurile eoliene prevede:

„Distanța la care pot fi amplasate și construite:

1) turbinele eoliene – față de clădirile rezidențiale sau față de clădirile cu destinație mixtă, care includ o destinație rezidențială, și

2) clădirile rezidențiale sau clădirile cu destinație mixtă, care includ o destinație rezidențială – față de turbinele eoliene,

este egală sau mai mare decât multiplul de zece al înălțimii turbinelor eoliene, măsurată de la nivelul solului până la cel mai înalt punct al construcției, incluzând elementele tehnice, în special rotorul cu pale (înălțimea totală a turbinei eoliene).

[…]”

17 În conformitate cu articolul 6 din această lege, țin seama de distanța stabilită la articolul 4 din legea menționată în special:

– organele comunelor și voievodul, atunci când stabilesc, votează sau adoptă un plan local ori modificări ale acestuia;

– organele administrative competente în materie de arhitectură și de construcții, atunci când eliberează autorizații de construire sau evaluează temeinicia unei acțiuni formulate împotriva unei cereri, și

– organele care adoptă decizii privind condițiile de mediu, la momentul adoptării acestora.

18 Legea privind parcurile eoliene a intrat în vigoare la 14 zile de la publicare, respectiv la 16 iulie 2016.

Litigiul principal și întrebările preliminare

19 ECO-WIND avea ca activitate principală producția și distribuția de energie electrică și de încălzire, precum și prestarea de servicii legate de energie.

20 La 15 septembrie 2015, ECO-WIND a formulat la primarul orașului și al comunei Opatów o cerere de autorizare a unui proiect de parc eolian. Decizia primarului necesita acordul prealabil al Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach (directorul regional pentru protecția mediului din Kielce, Polonia) și stabilirea de către acesta a condițiilor de mediu pentru realizarea acestui proiect. Or, la 25 noiembrie 2016, acest director regional a adoptat o decizie de respingere din cauza nerespectării, între turbinele eoliene proiectate și clădirile rezidențiale existente, a distanțelor minime stabilite în Legea privind parcurile eoliene.

21 Prin urmare, prin decizia din 9 ianuarie 2017, primarul orașului și al comunei Opatów nu a admis cererea ECO-WIND.

22 Sesizat cu o cale de atac împotriva acestei decizii, Colegiul Autonom de Apel din Kielce a anulat-o pentru motivul unei „utilizări eronate [de către primarul orașului și al comunei Opatów] a terminologiei juridice”. În schimb, cu privire la fond, acesta a considerat că amplasarea preconizată a parcului eolian în discuție nu era conformă cu reglementarea națională aplicabilă. Astfel, articolul 4 din Legea privind parcurile eoliene impune respectarea unei distanțe minime între o turbină eoliană și o clădire cu destinație rezidențială egală sau mai mare decât multiplul de zece al înălțimii turbinei eoliene proiectate. Or, turbinele eoliene proiectate ar trebui să aibă o înălțime maximă de 146 de metri și nu ar fi situate decât la o distanță între 431 de metri și 703 metri de clădiri rezidențiale, în condițiile în care, potrivit reglementării naționale, astfel de turbine eoliene nu ar putea fi construite decât la o distanță minimă de 1 460 de metri de clădirea rezidențială cea mai apropiată. De altfel, Colegiul Autonom de Apel din Kielce a arătat că legiuitorul național a indicat, în expunerea de motive a proiectului de lege privind parcurile eoliene, că această lege nu cuprindea reglementări tehnice în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

23 ECO-WIND a formulat o acțiune împotriva deciziei acestui colegiu la Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach (Tribunalul Administrativ Voievodal din Kielce, Polonia).

24 Instanța de trimitere ridică în primul rând problema dacă articolele 3 și 4 din Legea privind parcurile eoliene pot avea un efect echivalent unei restricții cantitative și, prin urmare, pot contraveni articolului 34 TFUE. Astfel, aceste articole 3 și 4 ar determina o limitare a amplasării turbinelor eoliene cu o înălțime de peste 100 de metri la 1 % din suprafața teritoriului polonez și ar conduce *de facto* la o limitare a comerțului cu turbine eoliene. În plus, în pofida modului de redactare a expunerii de motive a proiectului de lege privind parcurile eoliene, instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la aspectul dacă articolele 3 și 4 menționate constituie reglementări tehnice în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535, care ar fi trebuit notificate Comisiei în temeiul articolului 5 din această directivă.

25 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema posibilității asimilării limitărilor care rezultă din cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială unor restricții teritoriale între prestatorii de servicii, în sensul articolului 15 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2006/123. Astfel, această cerință ar putea avea *de facto* drept consecință limitarea distanțelor geografice dintre prestatorii care desfășoară o activitate economică în domeniul producției de energie electrică din surse eoliene.

26 În al treilea rând, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, ținând seama de principiul cooperării loiale care figurează la articolul 4 alineatul (3) TUE, precum și de principiul supremației dreptului Uniunii, Legea privind parcurile eoliene poate fi considerată ca fiind conformă cu Directiva 2009/28. În special, instanța de trimitere ridică problema dacă această lege nu ar putea să pună în pericol realizarea obiectivului atribuit de această directivă Republicii Polone, și anume atingerea pragului de 15 % de energie din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie în Polonia în anul 2020.

27 În această privință, instanța de trimitere prezintă mai multe elemente care o fac să se îndoiască de conformitatea Legii privind parcurile eoliene cu Directiva 2009/28.

28 Pe de o parte, aceasta observă că expunerea de motive a proiectului de lege privind parcurile eoliene nu cuprinde suficiente elemente care să permită să se considere că cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădirile cu destinație rezidențială este justificată de un motiv imperativ de interes general și că este proporțională cu obiectivul urmărit de legiuitorul național. În special, aceasta apreciază că trimiterea, efectuată în această expunere de motive, la protecția sănătății și a mediului, precum și la interesul locuitorilor nu este convingătoare. În plus, aceasta se îndoiește că această cerință este proporțională, întrucât această distanță nu este corelată cu cerințe de protecție a sănătății sau de respectare a normelor de mediu, iar o reglementare mai puțin constrângătoare ar putea răspunde obiectivului urmărit de legiuitorul național. Aceasta observă, în această privință, că distanța dintre turbinele eoliene și clădirile cu destinație rezidențială ar putea varia în funcție de tipul de tehnologie utilizat sau în funcție de standardele de zgomot.

29 Pe de altă parte, aceasta se referă la expunerea de motive a unui proiect de modificare a Legii privind parcurile eoliene din 9 august 2016 din care reiese că adoptarea acestei legi a condus la o limitare considerabilă a posibilităților de construire de turbine eoliene pe teritoriul polonez și că legea menționată contravine necesității de a dezvolta producția de energie electrică din surse regenerabile de energie.

30 În acest context, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach (Tribunalul Administrativ Voievodal din Kielce) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 1 alineatul (1) litera (f) din [Directiva 2015/1535] trebuie interpretat în sensul că în domeniul «reglementărilor tehnice», al căror proiect trebuie comunicat Comisiei Europene potrivit articolului 5 alineatul (1) din directiva sus-menționată, se încadrează un act cu putere de lege care introduce o limitare a amplasării turbinelor eoliene prin stabilirea unei distanțe minime a acestora

față de clădirile rezidențiale sau față de clădirile cu destinație mixtă, care includ o destinație rezidențială, egală sau mai mare decât multiplul de zece al înălțimii turbinelor eoliene în cauză, măsurată de la nivelul solului până la cel mai înalt punct al construcției, incluzând elementele tehnice, în special rotorul cu pale?

2) Articolul 15 alineatul (2) litera (a) din [Directiva 2006/123] trebuie interpretat în sensul că în domeniul normelor notificate de un stat membru Comisiei potrivit articolului 15 alineatul (7) din directiva menționată, care condiționează începerea sau desfășurarea activității de servicii de o restricție teritorială care constă, în special, în limitări stabilite în funcție de distanța geografică minimă între prestatori, se încadrează un act cu putere de lege care introduce o limitare a amplasării turbinelor eoliene prin stabilirea unei distanțe minime a acestora față de clădirile rezidențiale sau față de clădirile cu destinație mixtă, care includ o destinație rezidențială, egală sau mai mare decât multiplul de zece al înălțimii turbinelor eoliene în cauză, măsurată de la nivelul solului până la cel mai înalt punct al construcției, incluzând elementele tehnice, în special rotorul cu pale?

3) Articolul 3 alineatul (1) primul paragraf, precum și articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din [Directiva 2009/28] trebuie interpretate în sensul că se opun unei norme de drept național care introduce o limitare a amplasării turbinelor eoliene prin stabilirea unei distanțe minime a acestora față de clădirile rezidențiale sau față de clădirile cu destinație mixtă, care includ o destinație rezidențială, egală sau mai mare decât multiplul de zece al înălțimii turbinelor eoliene în cauză, măsurată de la nivelul solului până la cel mai înalt punct al construcției, incluzând elementele tehnice, în special rotorul cu pale?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

31 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 trebuie interpretat în sensul că cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială constituie o reglementare tehnică care trebuie să facă obiectul unei notificări în temeiul articolului 5 din această directivă.

32 Articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 menționează patru categorii de reglementări tehnice, și anume, în primul rând, o „specificație tehnică”, în al doilea rând, o „altă cerință”, în al treilea rând, o „normă cu privire la servicii” și, în al patrulea rând, „actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre […] care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”.

33 Pentru a răspunde la prima întrebare, trebuie să se examineze, așadar, dacă cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială se încadrează în una dintre cele patru categorii de reglementări tehnice vizate de această dispoziție.

34 În această privință, în ceea ce privește, în primul rând, categoria „normelor cu privire la servicii”, trebuie arătat că instanța de trimitere ridică problema dacă această cerință constituie o reglementare tehnică, întrucât, dacă nu este o interdicție *de facto*, este cel puțin o limitare *de facto* a comercializării sau a utilizării echipamentelor destinate producerii de energie din surse eoliene, și anume a turbinelor eoliene.

35 Astfel, din moment ce întrebările instanței de trimitere se raportează nu la servicii, ci la produse, în speță la turbine eoliene, nu este necesar să se examineze dacă cerința menționată se încadrează în categoria „normelor cu privire la servicii”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

36 În al doilea rând, în ceea ce privește calificarea eventuală ca reglementare tehnică a aceleiași cerințe, în temeiul apartenenței sale la categoria „specificațiilor tehnice”, trebuie arătat că o specificație tehnică presupune că măsura națională care o prevede se referă în mod necesar la produs sau la ambalajul acestuia ca atare și stabilește, prin urmare, una dintre caracteristicile impuse acestui produs (Hotărârea din 21 aprilie 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, punctul 57, precum și Hotărârea din 19 iulie 2012, Fortuna și alții, C-213/11, C-214/11 și C-217/11, EU:C:2012:495, punctul 28).

37 Or, în speță, reglementarea în discuție în litigiul principal se limitează să reglementeze instalarea de turbine eoliene prin stabilirea unei constrângeri privind o distanță minimă de respectat la amplasarea lor. Prin urmare, această reglementare nu se referă la un produs ca atare, în speță la o turbină eoliană, și, prin urmare, nu stabilește una dintre caracteristicile acestui produs, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535, interpretat în lumina articolului 1 alineatul (1) litera (c) din această directivă.

38 Rezultă că o reglementare precum cea în discuție în litigiul principal nu poate intra în categoria „specificații tehnice” în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

39 În al treilea rând, trebuie să se verifice dacă reglementarea națională în discuție în litigiul principal intră în categoria „alte cerințe”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

40 În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că în această categorie intră o reglementare care stabilește o condiție care poate influența semnificativ compoziția, natura sau comercializarea unui produs (Hotărârea din 21 aprilie 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, punctele 69-72, precum și Hotărârea din 19 iulie 2012, Fortuna și alții, C-213/11, C-214/11 și C-217/11, EU:C:2012:495, punctul 35), iar aceste „alte cerințe” vizează cerințele generate de luarea în considerare a ciclului de viață al produsului în cauză după introducerea sa pe piață și se referă în special la utilizarea acestuia.

41 Or, în speță, similar aprecierii care figurează la punctul 37 din prezenta hotărâre, este necesar să se arate că cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială nu prezintă o legătură directă cu compoziția, natura sau comercializarea unui produs precum o turbină eoliană. În această privință, presupunând că această cerință conduce la limitarea amplasamentelor eligibile pentru instalarea de turbine eoliene și, prin urmare, că are un efect asupra comercializării de turbine eoliene, acest efect nu ar fi suficient de direct pentru ca cerința menționată să intre în categoria „alte cerințe” care figurează la articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

42 Cauza principală se distinge astfel de cauzele în care s-a pronunțat Hotărârea din 19 iulie 2012, Fortuna și alții (C-213/11, C-214/11 și C-217/11, EU:C:2012:495), în care reglementarea în discuție, referitoare la interdicția de a elibera, de a reînnoi sau de a modifica autorizațiile privind activitățile de jocuri automate în afara cazinourilor impunea condiții susceptibile să afecteze comercializarea aparatelor de jocuri automate și, prin urmare, era de natură să afecteze direct comerțul cu aceste aparate (Hotărârea din 19 iulie 2012, Fortuna și alții, C-213/11, C-214/11 și C-217/11, EU:C:2012:495, punctul 36).

43 Rezultă că o reglementare precum cea în discuție în litigiul principal nu poate intra în categoria „alte cerințe” în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535, interpretat în lumina articolului 1 alineatul (1) litera (d) din această directivă.

44 În al patrulea rând, trebuie verificat dacă reglementarea în discuție în litigiul principal este de natură a fi acoperită de categoria „actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre […] care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

45 Această categorie presupune ca măsura în discuție să aibă un conținut care să depășească în mod clar o limitare la anumite utilizări ale produsului în cauză și să nu se limiteze la o simplă restrângere a utilizării acestuia (Hotărârea din 21 aprilie 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, punctul 76, precum și Hotărârea din 19 iulie 2012, Fortuna și alții, C-213/11, C-214/11 și C-217/11, EU:C:2012:495, punctul 31).

46 Astfel, categoria menționată privește mai precis măsuri naționale care nu permit nicio altă utilizare decât una pur marginală, care poate fi așteptată în mod rezonabil de la produsul în cauză (Hotărârea din 21 aprilie 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, punctul 77, precum și Hotărârea din 19 iulie 2012, Fortuna și alții, C-213/11, C-214/11 și C-217/11, EU:C:2012:495, punctul 32).

47 În speță, deși cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială, impusă de reglementarea națională în discuție în litigiul principal, cuprinde, desigur, o interdicție de a instala o turbină eoliană la o distanță minimă mai mică decât multiplul de zece al înălțimii totale a instalației proiectate de orice clădire cu destinație rezidențială, trebuie arătat că această reglementare nu interzice însă operatorilor economici să urmărească instalarea de turbine eoliene și, prin urmare, utilizarea și comercializarea acestora.

48 Cu toate acestea, în cadrul ședinței în fața Curții, Comisia, fără să fie contrazisă de guvernul polonez, a susținut că, în perioada 2012-2016, respectiv cea care a precedat direct adoptarea Legii privind parcurile eoliene, capacitățile eoliene instalate erau cuprinse între 760 de megawați și 1 000 de megawați pe an, în timp ce, pentru anii 2017 și 2018, ulteriori adoptării acestei legi, aceste capacități instalate nu se mai ridicau decât la 12 megawați, respectiv 6,7 megawați pe an.

49 Având în vedere aceste elemente, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială nu conduce la o interdicție *de facto* a comercializării turbinelor eoliene, întrucât nu permite decât o utilizare pur marginală a acestora.

50 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 trebuie interpretat în sensul că cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială nu constituie o reglementare tehnică care trebuie să facă obiectul unei notificări în temeiul articolului 5 din această directivă, cu condiția ca această cerință să nu conducă la o utilizare pur marginală a turbinelor eoliene, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Cu privire la a doua întrebare

51 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2006/123 trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială se încadrează în normele care condiționează începerea sau desfășurarea activității de servicii de o restricție teritorială care constă în special în limitări stabilite în funcție de o distanță minimă între prestatori, pe care statele membre trebuie să le notifice Comisiei în conformitate cu articolul 15 alineatul (7) din această directivă.

52 Cu titlu introductiv, este necesar să se stabilească dacă o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal intră în domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 2006/123.

53 În această privință, trebuie amintit mai întâi că Directiva 2006/123 se aplică, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1), serviciilor furnizate de prestatori stabiliți într-un stat membru, fiind excluse activitățile și materiile menționate la articolul 2 alineatele (2) și (3) din aceasta.

54 În continuare, conform articolului 4 punctul 1 din această directivă, în sensul acesteia din urmă, „serviciu[l]” este înțeles ca fiind orice activitate economică independentă, prestată în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, menționată la articolul 57 TFUE.

55 În sfârșit, considerentul (76) al directivei menționate precizează că restricțiile interzise în temeiul acestei dispoziții din Tratatul FUE vizează cerințele aplicabile accesului la activitățile de servicii sau exercitării acestora, nu și cerințele aplicabile mărfurilor ca atare.

56 În speță, reiese din decizia de trimitere că, deși articolul 4 alineatul 1 din Legea privind parcurile eoliene instituie o restricție teritorială în ceea ce privește instalarea turbinelor eoliene, această dispoziție privește activitatea de producere a unui produs, și anume energia electrică.

57 Or, reiese dintr-o jurisprudență consacrată că activitatea de producere a unui produs nu poate fi considerată, ca atare, ca fiind un serviciu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 mai 1985, Comisia/Franța, 18/84, EU:C:1985:175, punctul 12, precum și Hotărârea din 11 iulie 1985, Cinéthèque și alții, 60/84 și 61/84, EU:C:1985:329, punctul 10).

58 În aceste condiții, trebuie să se considere că o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal, care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială, nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2006/123.

59 În cadrul ședinței în fața Curții, ECO-WIND a susținut că activitatea de producere a energiei electrice este însoțită de prestarea de servicii de regularizare de rețea, precum și de servicii de monitorizare a prețurilor energiei. Cu toate acestea, existența unei asemenea prestări de servicii nu poate repune în discuție concluzia stabilită la punctul precedent în măsura în care serviciile menționate sunt accesorii activității principale de producere a energiei electrice.

60 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 15 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2006/123 trebuie interpretat în sensul că o reglementare care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială nu se încadrează în normele care condiționează începerea sau desfășurarea activității de servicii de o restricție teritorială care constă în special în limitări stabilite în funcție de o distanță minimă între prestatori, pe care statele membre trebuie să le notifice Comisiei în conformitate cu articolul 15 alineatul (7) din această directivă.

Cu privire la a treia întrebare

61 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) primul paragraf și articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială.

62 Pentru a răspunde la a treia întrebare, este necesar să se examineze, în primul rând, dacă articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din această directivă se opune unei reglementări precum cea în discuție în litigiul principal, care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială.

63 În această privință, trebuie amintit că articolul 1 din directiva menționată definește un cadru comun pentru promovarea energiei din surse regenerabile, stabilind printre altele obiective naționale globale obligatorii privind ponderea globală a energiei din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie.

64 Astfel, articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28 impune fiecărui stat membru să se asigure că ponderea energiei obținute din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie atinge un prag minim pentru anul 2020. În ceea ce privește Republica Polonă, reiese din partea A a treia coloană din anexa I la această directivă că acest prag a fost stabilit la 15 % din consumul final de energie al acestui stat membru în anul 2020.

65 În scopul atingerii pragului menționat, articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2009/28 prevede că statele membre introduc măsuri efective și trebuie să respecte o traiectorie orientativă detaliată în partea B din anexa I la această directivă.

66 Curtea a statuat că statele membre dispun de o marjă de apreciere în privința măsurilor pe care le consideră adecvate pentru realizarea obiectivelor naționale globale obligatorii stabilite la articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2009/28 coroborat cu anexa I la această directivă (Hotărârea din 20 septembrie 2017, Elecdey Carcelen și alții, C-215/16, C-216/16, C-220/16 și C-221/16, EU:C:2017:705, punctul 32).

67 Astfel, ele dispun de o marjă de apreciere în ceea ce privește alegerea mijloacelor puse în aplicare și rămân, în acest cadru, libere să controleze și să dezvolte sursele regenerabile de energie pe care le consideră cele mai bine adaptate situației lor, precum și să privilegieze o sursă de energie regenerabilă în detrimentul alteia.

68 O asemenea interpretare este confirmată de obiectivele urmărite de Directiva 2009/28. Astfel, pe de o parte, reiese din considerentul (14) al acesteia că această directivă încurajează dezvoltarea continuă a tehnologiilor generatoare de energie provenind din toate tipurile de surse regenerabile. Pe de altă parte, reiese din considerentul (19) al directivei menționate că statele membre trebuie să depună eforturi în vederea elaborării unei traiectorii orientative și să țină seama de combinația optimă dintre tehnologiile eficiente din punct de vedere energetic și energia din surse regenerabile.

69 Rezultă că articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28 nu se opune, ca atare, unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială.

70 În al doilea rând, trebuie examinat dacă articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din această directivă, care prevede că statele membre se asigură că normele naționale referitoare la procedurile de autorizare care se aplică instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie sunt proporționale și necesare, se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal.

71 Cu titlu introductiv, trebuie să se verifice dacă cerința care reiese dintr-o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal este de natură a fi acoperită de articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28.

72 În primul rând, reiese din cuprinsul acestei dispoziții că aceasta vizează orice norme naționale referitoare la procedurile de autorizare, de certificare și de acordare de licențe care se aplică instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie.

73 În al doilea rând, trebuie arătat că, potrivit considerentului (40) al Directivei 2009/28, procedura folosită de administrația responsabilă de supervizarea autorizării, certificării și acordării de licențe pentru acest tip de instalații ar trebui să fie obiectivă, transparentă, nediscriminatorie și proporțională atunci când se aplică pentru proiecte specifice.

74 În al treilea rând, reiese din articolul 13 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2009/28 că statele membre trebuie să ia măsurile adecvate pentru a se asigura că normele lor naționale care reglementează autorizarea, certificarea și acordarea de licențe sunt obiective, transparente, proporționale, nu fac discriminare între solicitanți și țin pe deplin seama de particularitățile fiecăreia dintre tehnologiile care utilizează surse regenerabile de energie.

75 Din ceea ce precedă rezultă că, deși articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2009/28 utilizează expresia „orice norme naționale referitoare la procedurile de autorizare”, pe de o parte, și termenii „proceduri administrative, reglementări și coduri” figurează în titlul acestuia, pe de altă parte, articolul respectiv nu face însă nicio distincție și nu exclude în mod expres alte norme decât cele de natură procedurală. Prin urmare, articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din această directivă trebuie interpretat în sensul că nu se limitează să acopere normele de natură procedurală.

76 Această interpretare este confirmată de Hotărârea din 21 iulie 2011, Azienda Agro-Zootecnica Franchini și Eolica di Altamura (C-2/10, EU:C:2011:502, punctele 72 și 73), în care Curtea a considerat că reglementarea națională în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, care privea în esență o interdicție totală și automată de a construi noi turbine eoliene în arii care fac parte din rețeaua Natura 2000, trebuia apreciată în raport cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat acesta la articolul 13 din Directiva 2009/28, întrucât acea reglementare constituia o normă națională referitoare la procedurile administrative de autorizare a instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie.

77 Rezultă că, contrar celor susținute de guvernul polonez în fața Curții, articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2009/28 nu privește doar norme de natură procedurală, ci privește și celelalte norme naționale care reglementează autorizarea, certificarea și acordarea de licențe care se aplică instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie.

78 În speță, nu se contestă că o reglementare precum cea în discuție în litigiul principal constituie o normă națională care reglementează autorizarea instalării de turbine eoliene, întrucât, după cum a afirmat guvernul polonez în ședința în fața Curții, astfel de instalații nu pot fi autorizate dacă nu respectă cerințele stabilite de această reglementare.

79 Prin urmare, trebuie să se considere că articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28 este aplicabil unei reglementări precum cea în discuție în litigiul principal, care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială.

80 În aceste împrejurări, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă o astfel de reglementare se dovedește necesară și proporțională.

81 Astfel, revine acestei instanțe să verifice ca măsurile adoptate de statul membru în cauză să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în discuție în litigiul principal, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că

inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 iulie 2011, Azienda Agro-Zootecnica Franchini și Eolica di Altamura, C-2/10, EU:C:2011:502, punctul 73).

82 În acest scop, instanța menționată trebuie să țină seama în special, în lumina marjei de apreciere a statelor membre menționate la punctele 66 și 67 din prezenta hotărâre, de faptul că această reglementare este limitată doar la turbinele eoliene, cu excluderea altor forme de producere de energie din surse regenerabile, precum instalațiile fotovoltaice sau de biomasă. În plus, trebuie de asemenea luat în considerare faptul că această reglementare a fost adoptată la nivel național și că ea privează de orice marjă de apreciere autoritățile locale în ceea ce privește posibilitatea de a deroga de la cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială.

83 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 3 alineatul (1) primul paragraf și articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială, cu condiția ca această reglementare să fie necesară și proporțională în raport cu obiectivul național global obligatoriu al statului membru în cauză, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

84 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

1) **Articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale trebuie interpretat în sensul că cerința potrivit căreia instalarea unei turbine eoliene este supusă condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială nu constituie o reglementare tehnică care trebuie să facă obiectul unei notificări în temeiul articolului 5 din această directivă, cu condiția ca această cerință să nu conducă la o utilizare pur marginală a turbinelor eoliene, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.**

2) **Articolul 15 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne trebuie interpretat în sensul că o reglementare care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială nu se încadrează în normele care condiționează începerea sau desfășurarea activității de servicii de o restricție teritorială care constă în special în limitări stabilite în funcție de o distanță minimă între prestatori, pe care statele membre trebuie să le notifice Comisiei Europene în conformitate cu articolul 15 alineatul (7) din această directivă.**

3) **Articolul 3 alineatul (1) primul paragraf și articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2015/1513 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015, trebuie**

interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări care supune instalarea unei turbine eoliene condiției respectării unei distanțe minime între aceasta și clădiri cu destinație rezidențială, cu condiția ca această reglementare să fie necesară și proporțională în raport cu obiectivul național global obligatoriu al statului membru în cauză, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Semnături